

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การปกครองในระบบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด โดยมีการเลือกตั้งผู้แทนของตนเข้ามาทำหน้าที่ในการบริหารประเทศ และใช้อำนาจอธิปไตยให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม และต่อประเทศชาติ (ประมวล นาดัน, 2547 : 1)

การปกครองระบอบประชาธิปไตยเน้นหนักในเรื่องสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค ของประชาชนที่จะได้รับจากรัฐมากเพียงใด แต่การเมืองการปกครองของไทยที่ผ่านมา สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของประชาชนนั้น ขึ้นอยู่กับสถานะทางการเมืองและผู้ที่ใช้อำนาจทางการเมืองการปกครอง ขณะนั้นว่าจะเอื้ออำนวยให้กับประชาชนได้มากน้อยเพียงใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสตรีไทยกับโอกาสในด้านการเมืองการปกครองนั้น อาจกล่าวได้ว่าสตรีในสมัยโบราณแทบไม่มีโอกาสเลย นอกจากบทบาทของสตรีไทยในการต่อสู้กับศัตรูที่มารุกราน แต่ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 สตรีได้มีบทบาททางการเมือง มากยิ่งขึ้นตามลำดับ แต่ส่วนใหญ่จะอยู่ในวงจำกัดเฉพาะในกลุ่มเป็นสตรีในชนชั้นกลาง หรือสตรีในวงสังคมชั้นสูง แต่สตรีในชนบทกลับไม่มีบทบาทหรือไม่มีโอกาสในด้านการเมือง การปกครองเท่าที่ควร อาจเนื่องมาจากสตรีส่วนใหญ่อยู่ในสังคมชนบท ที่ยังยึดถือ ขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิม กล่าวคือบุรุษเป็นช้างเท้าหน้าสตรีเป็นช้างเท้าหลังที่มีหน้าที่ ในการดูแลครอบครัวมากกว่าที่จะเข้าไปมีบทบาททางการเมืองการปกครองไม่ว่าระดับใด ๆ แต่ระยะต่อมาสตรีได้รับการศึกษาเพิ่มมากขึ้น ได้ปรับเปลี่ยนทัศนคติจากช้างเท้าหลังมา เป็นการเดินไปพร้อมกับบุรุษ และมีความเสมอภาคในด้านต่าง ๆ ทัดเทียมกับบุรุษ จะเห็นได้ว่าในระยะต่อมาจากเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 บทบาทของสตรีก็เพิ่มมากขึ้น มีการยอมรับความรู้ ความสามารถของสตรีมากขึ้น ทำให้สตรีสามารถดำรงตำแหน่งทางการเมือง และทางราชการสูงมากยิ่งขึ้น (สันติ สันทัด, 2547 : 2)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพลเมืองในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชนอยู่ในหมวด 7 มาตรา 163-164, 291 พอสรุไปได้ ดังนี้ 1) ร่างพระราชบัญญัติ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า หนึ่งหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติและในเรื่องนี้ประชาชนจะต้องจัดทำร่างพระราชบัญญัติเสนอมาคู่ด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการเข้าชื่อรวมทั้งการตรวจสอบรายชื่อให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติในการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวให้สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาต้องให้ผู้แทนของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นชี้แจงหลักการของร่างพระราชบัญญัติและคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวจะต้องประกอบด้วย ผู้แทนของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดด้วย 2) ถอดถอนบุคคลตามออกจากตำแหน่งประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนบุคคลตามออกจากตำแหน่งได้ ถ้าเห็นว่ามีคำร้องขอที่ระบุว่า มีพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งกระทำความผิดเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจนหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการที่ประชาชนจะเข้าชื่อร้องขอจะต้องให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต 3) ออกเสียงประชามติประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งย่อมมีสิทธิออกเสียงประชามติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ หรือไม่เห็นชอบในกิจกรรมที่มีส่วนได้เสียกับประชาชน โดยแบ่งเป็นกรณีดังต่อไปนี้ 3.1) ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่ากิจการในเรื่องใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติหรือประชาชน นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีอาจปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงประชามติได้ 3.2) ในกรณีที่มิใช่กฎหมายบัญญัติให้มีการออกเสียงประชามติ การออกเสียงประชามติจัดให้มีการออกเสียงเพื่อมีข้อยุติโดยเสียงข้างมากของผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ ในปัญหาที่จัดให้มีการออกเสียงประชามติหรือเป็นการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีก็ได้ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะการออกเสียงประชามติต้องเป็นการให้ออกเสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในกิจการตามที่จัดให้มีการออกเสียงประชามติ และการจัดการออกเสียงประชามติในเรื่องที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือเกี่ยวกับตัวบุคคลหรือคณะบุคคลจะกระทำมิได้ และ 4) แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน สามารถยื่นญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 (คณะกรรมการกฤษฎีกา, 2550 : 54 - 55)

การปกครองของมนุษยชาติมีความหลากหลายไปด้วยระบบการปกครอง และมีภัยคุกคามให้เพศชายเป็นใหญ่ทางการบริหารบ้านเมืองมาเป็นเวลานาน แต่ก็มีผู้หญิงที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้นำประเทศมาแล้วถึง 51 คน อาทิเช่น นางสิริมาโว บันคาราโนยาเก (Sirimavo Bandairnaike) อดีตนายกรัฐมนตรีหญิงคนแรกของศรีลังกา นางอินทรีรา กานธี (Indira Gandhi) แห่งประเทศอินเดีย และอีกท่านที่ได้รับการเลือกตั้งของประเทศมหาอำนาจ

ทางเศรษฐกิจคือนางแองเกลา มาเกิล (Angela Merkel) นายกรัฐมนตรีหญิง ของประเทศเยอรมนี เป็นผู้หญิงที่มีบทบาททางการเมือง และเป็นผู้นำของกลุ่มเศรษฐกิจยุโรปในขณะนี้ (มติชนออนไลน์. 2554 : <http://www.dailynews.co.th/Content/politics>) อีกท่านที่เข้ามามีบทบาททางการเมืองอย่างเห็นได้ชัด ถึงแม้ไม่ได้เป็นนายกรัฐมนตรีแต่ก็เป็นผู้ที่ได้รับ การยอมรับจากคนในประเทศ นางองซานซูจี สตรีเหล็กแห่งประชาธิปไตยพม่า ผู้นำพรรค สันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตยหรือเอ็นแอลดี ผู้ได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ ปี พ.ศ. 2534 ชนะการเลือกตั้งซ่อมพม่าเกือบยกทีม ได้ที่นั่งในสภาไป 43 ที่นั่ง จากจำนวน 44 ที่นั่ง (เดลินิวส์ออนไลน์. 2555 : <http://www.dailynews.co.th/Content/politics>) และเมื่อ วันที่ 1 เมษายน 2555 คนสุดท้ายที่จะกล่าวถึงก็คือนายกรัฐมนตรีหญิงคนที่ 52 ของโลก และเป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 28 ประเทศไทย คือ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร โดยได้รับ การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 ที่ผ่านมา แสดงให้เห็นว่าบทบาทของสตรีมีมากขึ้น เป็นที่ยอมรับของสังคมและมีความรู้ความสามารถจนสามารถเอาชนะการเลือกตั้งครั้งนี้มาได้

เทศบาลตำบลรัษฎา เดิมเป็นสุขาภิบาลรัษฎาและได้ประกาศยกฐานะตาม พระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาล เป็นเทศบาล เมื่อ พ.ศ. 2542 สำนักงาน เทศบาลตำบลรัษฎาห่างจากที่ว่าการอำเภออมลาลัย ประมาณ 7 กิโลเมตร และห่างจากที่ตั้ง ศาลากลางจังหวัดกาฬสินธุ์ ระยะทาง 20 กิโลเมตร มีพื้นที่ 5,625 ไร่ ครอบคลุม 4 หมู่บ้าน 8 ชุมชน 1,279 ครัวเรือน ประชากรทั้งหมด 6,312 คน เป็นชาย 3,034 คน หญิง 3,278 คน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบมีลักษณะเป็นดินเหนียวปนทราย สภาพภูมิอากาศทั่วไปร้อนชื้น มี 3 ฤดู คือ ร้อน ฝน หนาว มีอาณาเขตติดต่อดังนี้ ทิศเหนือ ติดต่อกับเขตบ้านเล้า ตำบลหลัก เมือง และบ้านโปไล ตำบลอมลาลัย ทิศใต้ ติดต่อกับเขตบ้านสะอาดสมศรี ตำบลรัษฎา และบ้านส้มโอง ตำบลรัษฎา ทิศตะวันออก ติดต่อกับเขตบ้านสวนโคก ตำบลคงลิ่ง และ บ้านลาด ตำบลหลักเมือง ทิศตะวันตก ติดต่อกับเขตบ้านสงเปลือย ตำบลรัษฎา (ที่มา : สำนักทะเบียน อำเภออมลาลัย ณ เดือน มกราคม 2555)

เทศบาลตำบลรัษฎา อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง บทบาททางการเมืองของกลุ่มสตรีในพื้นที่มีน้อยอยู่ อาจมีปัจจัย ที่เป็นองค์ประกอบหลาย ๆ ด้าน เช่น 1) สังคมและสภาพทั่วไปยังเป็นสังคมชนบท การรวมกลุ่มเป็นลักษณะการรวมกลุ่มสตรีและกลุ่มแม่บ้าน มีคณะกรรมการกลุ่มตั้งแต่ ประธาน รองประธาน เลขานุการ เทรย์หญิง เพื่อพบปะทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างหมู่บ้าน และตำบล แต่ยังคงขาดความรู้ ความเข้าใจ การวางแผนที่ดีในการพัฒนาระบบของการรวมกลุ่ม

2) บทบาทของกลุ่มสตรีและกลุ่มแม่บ้านยังไม่เข้มแข็งพอ มีการรวมกลุ่มกันอย่างหละหลวม และสิ่งที่น่าสนใจคือได้รับการสนับสนุนส่งเสริมอาชีพจากภาครัฐและเอกชนในเรื่องหนึ่ง คำบาทหนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งแต่ละหมู่บ้านมีการจัดตั้งกลุ่มต่าง ๆ ขึ้นเพื่อขอรับเงินสนับสนุนจากภาครัฐ เช่น กลุ่มทอเสื่ออก กลุ่มจักรสาน กลุ่มทอผ้า เป็นต้น ในระยะเริ่มแรกมีการรวมกลุ่มกันดำเนินการอย่างเต็มที่ แต่ระยะหลังก็ทำกันลักษณะของใครของมัน จนทำให้เกิดปัญหาด้านการผลิตและด้านการตลาด 3) อาชีพ เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองส่วนท้องถิ่นของกลุ่มสตรี กลุ่มแม่บ้าน เพราะส่วนมากสตรีในพื้นที่มีอาชีพเกษตรกรรม มีการปลูกข้าว เลี้ยงสัตว์ เป็นการทำเกษตรกรรม ทำให้ไม่มีเวลาที่จะมาคิดเรื่องอื่น ๆ คนรุ่นใหม่ส่วนมากก็ไม่สืบทอดอาชีพทางเกษตรกรรม จะไปทำงานนอกพื้นที่ เช่นไปทำงานที่ต่างจังหวัดเช่น กรุงเทพมหานคร ทำให้ไม่มีเวลาสนใจการเมืองเท่าที่ควร 4) การศึกษา ซึ่งถือเป็นรากฐานของความรู้ความสามารถในการพัฒนาตั้งแต่ระดับรากหญ้าจนถึงระดับประเทศ เป็นปัจจัยในการพัฒนาการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย สตรีที่มีระดับการศึกษาน้อยจะไม่กล้าแสดงออกทางการเมือง และจะมีความคิดเห็นคล้อยตามผู้ที่มีการศึกษาสูง การมีส่วนร่วมทางการเมืองจะน้อยกว่าผู้ที่มีการศึกษาสูง และ 5) นอกจากนั้น (สมยศ หนูหนอง, 2550 : 3) ได้กล่าวว่าลักษณะของความเป็นผู้นำทางการเมืองในระดับท้องถิ่น ยังไม่มีบทบาทมากนักก็ไม่ได้ได้รับความเชื่อถือเท่าที่ควร ทั้งๆ ที่กลุ่มผู้นำสตรีเป็นกลุ่มพลังที่สำคัญต่อระบบการเลือกตั้งทุกระดับไม่ว่าระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ มีการแสดงออกทางความคิดเห็นด้านการเมืองน้อย ทั้งที่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ต้องการเน้น “การพัฒนาคน” ได้เปิดโอกาสให้สตรีมีพัฒนาขีดความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มที่ทั้งความสามารถ ศักยภาพ ให้เท่าเทียมผู้ชาย

จากปัจจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้นมีอิทธิพลต่อบทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาลตำบลลำปาง เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2552 ผู้ที่ผ่านการเลือกตั้งในครั้งนั้นมีผู้หญิง จำนวน 1 คน ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลลำปาง จากสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมดจำนวน 12 คน ทำให้เห็นว่าสตรีเริ่มเข้ามามีบทบาททางการเมืองบ้างแล้วแต่ก็ยังมีเป็นจำนวนน้อย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลลำปาง อำเภอท่งไทร จังหวัดกาฬสินธุ์

เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกระตุ้นให้สตรีเข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นมากขึ้น และตอบสนองนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีหญิงคนแรกของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญและสนับสนุนบทบาทของสตรีไทยในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศอย่างเสมอภาคด้วยการปกป้องสิทธิของสตรี การปรับปรุงกฎหมายที่คุ้มครองสตรีที่ถูกกระทำทารุณในครอบครัว ตลอดจนการเปิดโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาและสาธารณสุขให้แก่สตรี และดึงศักยภาพสตรีให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เพื่อให้สตรีมีบทบาทในการสร้างสรรค์สถาบันครอบครัวที่อบอุ่นและมั่นคงต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลตำบลัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลตำบลัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลตำบลัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

สมมติฐานการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลตำบลัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลตำบลัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ การศึกษา อายุ อาชีพ รายได้ การเป็นผู้นำ การเป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรชุมชน การเข้าอบรม/สัมมนา การได้รับสนับสนุนจากภาครัฐ และความรู้/เข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของไทย

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ประชากร (Population) ได้แก่ ประชากรหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลธัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งมีประชากรหญิงทั้งหมด 2,644 คน จำนวน 8 ชุมชน (ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอกมลาไสย ณ เดือน มกราคม 2555)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เลือกจากประชากรหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลธัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งมีประชากรหญิง จำนวน 348 คน ได้มาโดยการใช้สูตร ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 อ้างถึงใน รังสรรค์ สิงห์เลิศ, 2551 : 70) การสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยการเขียนรายชื่อของกลุ่มตัวอย่างบนสลากแล้วนำลงในกล่องและจับสลากเอารายชื่อขึ้นมาทีละใบแล้วจดบันทึกรายชื่อไว้ แล้วนำรายชื่อกลับลงไว้ในกล่องเช่นเดิมหากได้รายชื่อเดิมให้นำกลับลงไปใหม่ ทำซ้ำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะได้กลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวน

1.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของประชากรหญิงที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ในเขตเทศบาลตำบลธัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ การศึกษา อายุ อาชีพ รายได้ การเป็นผู้นำ การเป็นสมาชิกกลุ่มองค์กร ชุมชน การเข้าอบรม/สัมมนา การได้รับสนับสนุนจากภาครัฐ และความรู้/เข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของไทย

1.3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลตำบลธัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ การเสริมสร้างความรู้ ความคิด ทักษะและเจตคติเพื่อพัฒนาบุคคลและสังคม ของสตรีในเขตเทศบาลตำบลธัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

อายุ หมายถึง ช่วงเวลาที่สตรีในเขตเทศบาลตำบลธัญญาที่มีอายุอยู่ในขณะนั้น

อาชีพ หมายถึง การทำมาหากิน ทำธุรกิจ ตามความชอบหรือความถนัด ได้ค่าตอบแทนเป็นค่าจ้าง หรือเงินเดือน ของสตรีในเขตเทศบาลตำบลธัญญา อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์

รายได้ หมายถึง เงินจากการประกอบอาชีพ ซึ่งรายได้นั้นอาจอยู่ในรูปของเงินเดือน ค่าจ้าง ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม หรือเงินฝากธนาคาร และเงินกำไรจากการค้าขาย หรืออื่น ๆ ที่ทำให้ได้เงินมาเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตของสตรีในเขตเทศบาลตำบลธัญญา อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์

การเป็นผู้นำ หมายถึง บุคคลที่ได้รับมอบหมาย โดยการแต่งตั้ง/เลือกตั้ง เป็นที่ยอมรับของสมาชิกให้มีอิทธิพลเหนือกลุ่มที่มุ่งใจ ชี้นำกลุ่มเพื่อปฏิบัติภารกิจให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสตรีในเขตเทศบาลตำบลธัญญา อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์

การเป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรชุมชน หมายถึง กลุ่มคนในชุมชนที่รวมตัวกันเพื่อดำเนินกิจกรรมหนึ่งๆ ในชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด เป็นองค์กรที่มีการก่อตั้งโดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกที่ชัดเจน ของสตรีในเขตเทศบาลตำบลธัญญา อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์

การเข้าอบรม/สัมมนา หมายถึง การเข้าร่วมการอบรม การสัมมนาเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนจัดขึ้น เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ของสตรีในเขตเทศบาลตำบลธัญญา อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์

การได้รับสนับสนุนจากภาครัฐ หมายถึง การได้รับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากภาครัฐ ไม่ว่าจะเป็นเงิน การบริการ สิ่งของเครื่องใช้ ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จากภาครัฐ ของสตรีในเขตเทศบาลตำบลธัญญา อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์

ความรู้/เข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของไทย หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย ซึ่งอำนาจอธิปไตยหรืออำนาจสูงสุดเป็นของประชาชน มีสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคในด้านต่าง ๆ เท่าเทียมกันภายใต้ข้อบัญญัติของกฎหมาย

การเลือกตั้ง หมายถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ประชาชนของไทยรู้จักดีมากที่สุดรูปแบบหนึ่ง ประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยต้องมีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เพื่อเลือกตัวแทนที่ตนเองชอบไปทำหน้าที่รักษาผลประโยชน์และนำความเจริญก้าวหน้ามาให้มาสู่ชุมชน ซึ่งการเลือกตั้งมีตั้งแต่ระดับท้องถิ่น เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล ไปจนถึงการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับประเทศ เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิก

วุฒิศึกษา

การเป็นเจ้าหน้าที่พรรคและเจ้าหน้าที่รณรงค์หาเสียง หมายถึง การเข้าร่วมในพรรคการเมืองมีบทบาทในการรณรงค์หาเสียง บริจาคเงิน ช่วยเหลือผู้สมัคร ชักชวนประชาชนให้ลงคะแนนเสียงแก่พรรคการเมืองหรือผู้สมัครที่ตนเองชอบ

การเป็นผู้มีบทบาทในชุมชน หมายถึง การกระทำต่าง ๆ ของบุคคลที่มีความกระตือรือร้น ที่กระทำร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม โดยมีการรวมกลุ่มกันเพื่อทำงานเกี่ยวกับสังคมกิจกรรมสาธารณะต่าง ๆ มีการติดต่อกับทางราชการในเรื่องปัญหาสังคม เช่น การเป็นสมาชิกกลุ่ม อสม. กลุ่มชวามา ประธานชุมชน ประธานกลุ่มสตรี กลุ่มแม่บ้าน

การติดต่อกับทางราชการ หมายถึง การติดต่อกับทางราชการในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นเรื่องเฉพาะเจาะจง มีผลโดยตรงต่อบุคคลนั้นเองเท่านั้น เช่น การติดต่อกับทางราชการเรื่องภาษี เรื่องการทำถนน การทำร่องระบายน้ำ การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบนี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแคบ (Parochial Participation)

การเป็นผู้ชุมนุมเรียกร้อง หมายถึง การเข้าร่วมเดินขบวนตามถนนหรือตามสถานที่ต่าง ๆ อย่างเปิดเผย บางครั้งอาจถึงขั้นเกิดจลาจล เพื่อเรียกร้องหรือบางครั้งอาจถึงขั้นบังคับให้รัฐแก้ไขบางสิ่งบางอย่างเกี่ยวกับการเมืองให้ถูกต้อง และให้ได้มาในสิ่งที่ตนเองเรียกร้อง การเข้าร่วมประท้วงทั่วประเทศ เพื่อปฏิเสศกฎหมายที่ไม่ยุติธรรม

การเป็นผู้สื่อข่าว หมายถึง การเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ให้ข้อมูลข่าวสาร ให้ความรู้แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร เก็บรักษาข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการเมือง เพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้ทราบและเข้าใจอย่างทั่วถึง

การเมืองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายและเป้าหมายของท้องถิ่นนั้น ๆ สิ่งที่เกี่ยวข้องนี้อาจจะเป็นความคิดเห็น ตัวบุคคล อุปกรณ์ต่าง ๆ หรือกระบวนการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือครอบคลุมสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นทั้งหมดก็ได้ นอกจากนั้นการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองอาจจะมีระดับที่บางเบาจนถึงเข้มข้นแตกต่างกันไป ซึ่งเป็นกิจกรรมอันเกิดจากพฤติกรรมและบทบาทร่วมกันของบุคคลที่จะได้เข้ามาใช้อำนาจในการปกครองท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลสัญญา

บทบาทของสตรี หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติหน้าที่และสิทธิของตนตามสถานภาพในสังคมของสตรีในเขตเทศบาลตำบลสัญญา รวมไปถึงการปฏิบัติอื่น ๆ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและประชาชนส่วนร่วมด้วย

การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง กิจกรรมที่ประชาชนในเขตเทศบาลตำบล
ัญญา เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการชักจูง สนทนา การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง
หรือการสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ล้วนมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อ
การกำหนดนโยบายทางการเมืองทั้งสิ้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยที่ได้จะเป็นสารสนเทศที่สามารถนำไปประกอบการวางแผนหรือ
กำหนดนโยบายทั้งระดับชาติจนถึงระดับท้องถิ่น เกี่ยวกับการส่งเสริมบทบาทของสตรีใน
การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองให้เข้มแข็งมากขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY